Vergilius Maro, Publius; Brant, Sebastian [Editor]: Publij Virgilij Maronis Opera: [cum quinque vulgatis commentariis ex politissimisque figuris ...]
Straßburg, 1502
Seite 184r

ata:
canebant:
a reperta,
sus ad vn/
pta celeno,
atis (das
eti recepit:
ide geuit,

Postquam res asiae

SER. secundum interrogationē Didonis
post insidias grecorum: & casus suorum.
proprios errores narrat: quos pertulit an
teq̃ ad Affricam ꝑueniret fuga sua hęc est
linquens Iliū idam tēdit: inde Antandrū:
vrbē iuxta quā conditis nauigiis Thratiā
tenuit: vbi Aenū condidit:
hinc in Delū prodigiis ter
ritus venit: a Delo autem
errore patris circa auguria
venit in Cretam: atq̃ inde
peste Fatigat⁹ ex respōso
penatū venit ad stropha
das. Inde p̃teruectus ma
ritima gretię in epirū profe
ct⁹ Heleni hospitio susci
pit ab Epiro venit in Ca
labriam: illincq̃ aduentu
Diomedis territus nauiga
uit ad Scylā et carabdym
quę Aetnę vicinę sūt: atq̃
circuita magna Sicilię par
te: Drepanū venit: vbi secū
dū poetā perdidit patrē.
Inde venit ad Didonem.
Postq̃: Hac dictiōe sequē
tia dictis cōnectuntur: vt
postq̃ altos tetigit fluct⁹.
Sic em̄ dictis sequentia co
pulantur. D. Narraturus

pu. Virgilij Maronis Aeneidos Liber Terti⁹.

Post quā [a] res asiae [c]
[d] priamicq̃ euertere gentem
[e] Immeritā: [f] visum superis: ceci
[g] ditq̃ superbum
[h] Ilium: et omnis [i] humo fumat
nepetunia troia.
[k] Diuersa exilia; et [l] desertas quęrere terras

errores suos optime incœpit recedendi de Troia necessita
te: non tñ omittit excusationē suā: qua vult esse firmatū:
nō tam grecis: sed diis aduersantibus ob nullā culpam pe
riisse imperiū troię. Postq̃ res asię. Ponit quattuor diuersa
pręterita: quibus affligebatur: & totidem futura: vt spes
acerba futurorum augeret mala preterita. Pręterita sunt
interitū iliensis imperii. Euersio familię Priami: quod ma
xime dolet propter vxorē: quę filia priami fuit. CRISTO.
Postq̃ res asię. Optimo artificio cōstitutū est: hoc principi
um: Nam cum in longo sermone defessos esse oporteret
auditores: ita incipit: vt omnia magna proponat. Nam &
regnum Asię: & gentem priami: & superbū Ilium: veluti
quędam magna pronunciat. Vnde captetur atentio. ex eo
autē ꝙ ostendit de pręsentia misera esse. & spem futurorū
multo miseriorem sibi sumā ex cōmiseratione beniuolen
tiam conciliat: Nā in terra aliena: & inimicę Iunoni ad di
cta cōstitut⁹: & omniū rerū egenus se omī misericordia di
gnū exhibere debebat. b Res. S. Imperia: vt res Aga
menonias. c Asię. S. q. d. tertię pars orbis: Nā phrygia
in Asia est: & ilia in phryg a minore. d Priamicq̃. S.
non est iteratio: Nā potuit alterū esse sine altero: vt: Vel to
ta phrygia euerteretur: vel solum Ilium. e Immeritam.
Nā Laomedōtis. Paridisq̃ culpa tota gens perire nō de
buit. f superis. SER. Laus Ilii ꝙ nō nisi dii subuertere
potuerunt. Quotiens autem non apparet ratio sic visum
interponitur. Hora. sic visum Veneri: cum amorem osten
deret non esse pulchritudinis: Et actio in deos habet aliquā
venerationem: aliter sacrilegium esset. DONA. Visum
superis, cū hoc dicit ostendit: nō meritis Troianorū: sed de
orum intolerabili prauitate euenisse. vt regnum funditus
interiret. C. Visum superis. magis placet Serui⁹ in hoc lo
co q̃ Donatus. g Superbum Iliū. S. nobile. Virgi. in
neutro ponit. Hora. in fœminino: vt: Non semel Ilius vexa
ta. Est autē ciuitas: Troia vero prouintia: in q̃ ē Ilion: sed
ponitur pro vrbe. vt Et campos vbi Troia fuit: D. Super
bū nobile: vt Nō leuis res videretur cuius interitum dole
bat. h Omnis. D. Esset em̄ solatiū si aliquid semiustū
& semidirutū relinqueret. i Humo fumat. S. ab humo.
Et significat solū quoq̃ patrię arsisse. Quomō aūt dixit
fūat & cecidit. Quia aut Poetice tēp⁹ ꝓ tēpore posuit Vt

mem nisse horret: luctuq̃ refugit: aut certe naturā rerū ex
pressit: Nā ruia ī breui fit. Fum⁹ vero lōgo permāet tēpore
Nā quod ait Prob⁹ circūflectēdā sillabā: vt sit fumat, ꝓ fu
mauit nō pcedit: quia pone tm̄ verbū ī vltima habet accē
tum: vt significet retro. D. fumat Ostēdit oīa fuisse cōsūp
ta nā oīb⁹ incēdio assumptis solū fumū respirat terra. Er
go repete sic: postq̃ res Asię: postq̃ visū supis: postq̃ ceci
dit supbū Iliū. Postq̃ oīs hūo fumat nep. tro. Atq̃ habet
q̃ttuor p̃terita: futura aūt
sūt alia q̃ttuor: & ꝙ auel
laret a patrio solo. ꝙ quęre
rēt desertas terras: & ꝙ esset
īcerti q̊ iret: & vbi possēt
sistere. Nā hoc ipm̄ īcertū
pœna est cū laborū fiīs nus
q̃ appareat. C. Fūat recte
expōit a Seruio. Priscian⁹
tamen fumat agimur: &
mollimur. Pręsentia tem
pora pro preteritis posita
dicit fumat Pathos a mō.

k Diuersa exilia. SER.
Non refertur ad id ꝙ gēs
Troiana sit sparsa ꝑ diuer
sum orbem: sed ad diuer
sa loca quę actus auguriis
adiit Aeneas. C. Diuersa
exilia. s. Chersonesum Ma
cedoniā Arcadiam Cretā
Epyrū Sycilīā Affricam
Si ergo durissimū est vnū
exilium: quod erit quęrere nō vnū: sed plura: & ea diuersa.
Diuersa exilia. Iudicaui ope precium esse: vt pręter ipsum
Poetę figmentum ea quoq̃ breuib⁹ adderem: quę veteres
scriptores de Aeneę exilio tradidere: in qua re Dyonisium
halycarnaseū maxime sequar. Capto igitur ab Achiuis
Ilio: siue equi lignei dolo: siue antenoridarum proditiōe. cę
tera quidem multitudo in cubilibus dep̄hensa cęsa est. Ae
neas vero: & qui cum eo Troiani erant. Iliensibus auxilia
res ex vrbe Dardano: & Aphremo super tuta pergami cō
fugientes arcē capiunt: in qua & sacra patrię erant: & teu
sauri magni: ad eumq̃ locum dilapsa quoq̃ multitudo
angiportorum peritia confluxit: vt maior fugientium: q̃
captiuorum numerus fuerit: verum cum neq̃ arcem iam
vrbe capta seruari posse speraret Aeneas: statuit vrbe cede
re: & sequentibus cunctis sacra: ac opes: quas posset effer
re. Itaq̃ in belli turba cum aliquo pręsidio vis in Idam fe
rentibus egredi prius iussa: ipse cū armatis subsecutus est:
cum diu circa oppugnationem hostibus tamen restitisset.
Patrem aūt: & sacra: & vxorem: & liberos curribus impo
sitos secū eduxit. atq̃ tutissima Idę occupat: accesserūt eti
am & hi qui Dardanum incolebant: & Ophryniū: & ali
as Troianas vrbes. Itaq̃ his fretus copiis Aeneas in vrbē
reuerti posse sperabat. Sed cum oīa diripuissent greci tā
dem in pactionem transcendunt: vt Aeneę cū suis abire
liceat. Itaq̃ ipse natorum maximū Ascaniū cum parte so
ciorum in Dasylitem agrū mittit: vbi etiam lac⁹ est. Asca
nius: Regnauitq̃ ibi Ascanius: donec Scamandro rum: &
alios Hectoris filios e grecia a Neoptolemo damissos ad
patriū imperium reducens in Troiam rediit. Ipse autem.
Aeneas in Thratiam enauigauit. Hęc ait Hellanicus. So
phacles autem in tragędia Laocoōte ait iussu Anchisę cū
recordaretur eorū: quibus a venere in stuporem duct⁹ est
Aeneam in Idam venisse: & humeris patrē portasse. Nau
cerathes autem Xantius ait illum vrbem Achiuis prodi
disse: propter inimicitias quas cum Alexandra gerebat: q̃
niam ab eo a dignioribus sacris prohibitus esset: hoc igit
beneficio Achiui domū illi seruarunt. Alii dicunt contigis
se tunc eum in pro portu troiano fuisse. Alii Priamo mili
taris rei causa in phrygiam missum Cephalon gergith⁹: &

191

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
HEIDELBERG
http://digi.ub.uni-heidelberg.de/diglit/vergil1502/0384
© Universitätsbibliothek Heidelberg
gefördert durch die
Gesellschaft der Freunde
Universität Heidelberg e.V.